Bu Hafta 6 Sahife

HÜR BİLEK

HAKKA SAYGI AHDE VEFA

YIL: 1 — SAYI: 20 ★ İDAREHANE : ANKARA CADDESİ İZZETTİN HAN No. 22 18 EYLÜL 1948 CUMARTESİ ★ FİATI 10 KURUŞ

D. Demiryolları İşçisinin Dertleri Nelerdir?..

Bu Müessese Islah Edilmelidir!..

Mesai saatleri, insan bedeninin tahammül edemiyeceği derecede fazla - Mesai için prim verilmiyor - Kapitülâsyonlar devrinden kalma ücret sistemi - Memur mu, işçi mi? - 31 güne, 26 yevmiye. v.s...

Şimdiye kadar yaptığımız tetkikler neticesinde şunu anlamış bulunuyoruz ki, bugün Devlet fabrikalarında çalışan işçilerin durumu, hususi müesseselerde çalışanlardan çok daha iyi bulunmaktadır. Devlet işçilerinin bu iyi durumları çalışma müddeti, yevmiye ve bilhassa sosyal yardımlar gibi türlü yönlerdendir. Fakat her varılan hükmün bazı istisnaları bulunduğu gibi bizim bu hükmümüzün de istisnaları bulunacağı tabiidir. Biz bu hükmümüzün en büyük istisnasına Devlet Demiryolları idaresinde rasladık. Burada işçi, hiç bir hususi müessesede görülmeyen bir baskı altındadır. İşçiler, vazife taksim memurlarının elinde oyuncak vaziyetindedirler. Vazife taksim memurları işçiyi dama taşı gibi oynatabilmektedir. Meselâ: Vazife taksim memuru, kıydığı bir hareket işçisini garda çalıştırarak kilometre ücretinden onu mahrum ediliyor onu çok düşük olan yevmiye ile geçinmek mecburiyetinde bırakabiliyor. Sefer yapan işçiler (gördefiren, kondöktör, silici v. s.) dönüşlerinde, geçtikleri istasyonların meşhur mahsullerinden vazife taksim memurlarına hediye getirmezlerse, birinci seferde şöyle bir sitemle karşılaşırlar:

— Yahu Çakmak istasyonunun lokantasından güzel turşu olurmuş, Çerkeşin Sinekli istasyonunun elleme kömürü meşhurmuş v. s. Eğer işçi ikinci sefer de eli boş dönerse, bir daha sefere çıkarılmaz ve garda çalıştırılır.

İşçiler tahdit edilmemiş gayri muayyen saatler içinde de vazifelidirler. Meselâ, Edirne seferi yapan bir işçi, eğer marşandizde ise 314 kilometre olan Sirkeci - Edirne arasını 18 saatte katetmekte ve Edirnede iki üç saat kaldıktan sonra tekrar 18 saat-

(Devamı 2 inci sayfada)

Yine o!

Sabahattin SELEK

Yakında Amerikada Cumhurbaşkanlığı seçimi yapılacağını okuyucularımız bilirler. Bu seçime biri (Cumhuriyet), diğeri (Demokrat) parti olmak üzere Amerikanın iki büyük partisi iştirâk edecektir. Halen bütün Amerikayı en çok meşgul eden mevzu bu seçimdir. Çünkü Amerikan halkı bir seçimin ne demek olduğunu biliyor. Bundan bir kaç gün evvel günlük gazetelerin birinde şöyle bir havadis okudum:

«Adanadaki yol inşaatında çalışan Amerikalılar yakında yapılacak olan Cumhurbaşkanlığı seçimi için oy pusulalarını hazırlamaktadırlar. Bir teknisyen dün notere giderek oy pusulasını tanzim ettirmiş ve postaya vermiştir.»

Şu kısa gazete havadisinden bizim için büyük bir ibret dersi çıkarmak mümkündür. Dünyanın bir ucundan memleketinde yapılacak bir seçim için oy veren bir adam acaba ne düşünüyor? Milyonlarca insanın iştirâk edeceği bir seçimde bir oyun noksan olmasının ne ehemmiyeti var? Hakikatte Adana

(Devamı Sahife 2 de)

İ. İşçi Sendikaları Birliği

2 liralık vergi muafiyetini yeniden ele aldı

I. I. S. Birliği, 5088 sayılı kanunla işçi gündeliklerinin 2 lirası muafiyetinden beri yapılan haksızlıklarla öteden beri uğraşmaktadır.

Birlik, aşağıda aynen okuyacağınız mektupla Maliye Bakanlığına yeniden müracaat etmiştir.

5018 sayılı kanun çerçevesinde kurulmuş bulunan İstanbul İşçi Sendikaları Birliği, aşağıda arzedilen husuların yüce Bakanlığınız tarafından lütfen nazara alınırken, vergi muafiyeti bakımından 5088 sayılı kanunun bir kısım işçiler aleyhine tefsir ve tatbikinin önlenmesini diler; şöyle ki:

1 — 5088 sayılı kanunun bahsettiği vergi muafiyeti sırf «gündelikçi» lere münhasır değildir.

1 — Kazanç, buhran ve müvazene vergisi kanunlarını değiştirerek «200 kuruşa kadar olan işçi gündelikleriy le bunu aşanların 200 kuruşunu» vergiden bağışlayan 5088 sayılı kanunun 1, 2 ve 3 üncü maddelerinde «parantez içerisinde gösterilen» ve aynen tekerrür eden ibareler sarihtir.

«İşçilerin istihkakları gündelik-

(Devamı Sahife 5 de)

Gücenmece YOK

KURUM NE DER ?

İşçi sigortaları kurumu nihayet bir işçi hastahanesi satın almış. Buna çok sevindik. Fakat içimde bir endişe var. Söylemeden duramıyacağım.

Seneler geçti, kurum bir hastahane almak ihtiyacını hissetti.

Aylar geçti hastane almıya karar verdi. Yine aylar geçti bina arandı.

Ve nihayet bulundu, alındı.

Bu binanın, hastahane olması, hasta kabul etmiye başlaması için yine aylar ve seneler geçecek mi acaba?

NOKTA

İzmit Sellüloz İşçileri sendikası başkanı

Sabahattin Şimdin'in gazetemize beyanatı

Kuruluşları henüz 1,5 yılı bulan Türkiye işçi sendikaları türlü vesilelerle birbirleri ile daima temas halindedirler.

İstanbulda bulunan işçi sendikalarının birleşerek meydana getirdikleri I. I. Sendikaları Birliği ile en yakın

İzmit Sellöloz İşçileri Sendikası Başkanı Sabahattin Şimdin

olan İzmit Selüloz sanayi işçileri sendikaları müşterek amaçlarına ulaşmak için diğer memleketlere nazaran geç kalmış biş iş kısa bir zamanda başarabilmek gayretlerini göstermektedirler. İstanbuldaki sendikalarla olduğu gibi komşuları olan diğer Anadolu sendikalarını sık sık ziyaret ederek onlarla da teması eksik etmeyen çalışkan İzmitli sendikalistleri diğer sendikalı arkadaşlara tanıtmayı faydalı bulurum. Her şeyden önce şunu söyliyeyim ki:

İzmitten İstanbula gelip I. I. S. Birliğinin toplantısına iştirak eden genç ateşli ve feragat sahibi bir sendikalistle görüşmüş olmaktan duyduğum haz'ı tarif için kelime bulamadım.

(Devamı sahife 2 de)

Şehrimizdeki

İnşaat işçileri de senika kuruyorlar

Öğrendiğimize göre yakında İnşaat İşçileri Sendikası adı ile bir sendika kurulacaktır.

Gayet dağınık bulunan inşaat işçilerinin bir sendika kurarak teşkilâtlanmağa hiç değilse diğer iş kolunda çalışan işçiler kadar ihtiyaçları vardır. Bugün gayet düşük bir ücretle çalışan inşaat işçileri daimi bir işe sahip olmadıkları gibi ve her zaman kendileri için kaza mukadderdir. İşleri muvakkat olduğu için ne Çalışma Bakanlığı müfettişleri ve ne de Sağlık Müdürlüğü müfettişleri bu işçilerle pek alâkadar olmazlar.

Çok defa köyden şehire olan amele akınlarında bu iş sahasında büyük buhranlar ve işsizlik sık sık vukubulur.

İnşaat işçilerinin sendika kurmağa hazırlandıkları haberini büyük bir sevinç içinde karşıladık. Dağınık bir halde bulunan ve büyük bir kütle teşkil eden inşaat işçileri ancak bir sendika vasıtasiyle müstakar bir hayata kavuşabilirler. Kuruculara başarılar dileriz.

Kayseri Bez Fabrikası işçiye neden zam vermiyor?

Sendikanın çıkardığı toplu iş ihtilâfı, fabrikayı gücendirdi

Kayseri (Özel) — Bundan bir müddet evvel bir yazımda Kayseri bez fabrikası işçilerinin ücret azlığı dolayısile toplu iş ihtilâfı yaptıklarını yazmıştım. Aradan uzun bir zaman geçmesine rağmen bu iş ihtilâfı neticelenmemiş olması işçiyi çok mağdur vaziyete düşürmüştür.

Senelik zammı dolan ve liyakatları servis şeflerince takdir edilen işçilerin zam listeleri imzalanarak tasdik edilmek üzere İşletme Şefliğine verilmişse de işletme şefliği bunları aylardanberi beklemektedir. Sebep olarak tahsisat yokluğu ile iş ihtilâfı ileri sürülmektedir.

Zam listelerinin imzalatılması için sendikaca teşebbüse geçilmiş yazılı olarak alınan cevapta «Zamanın şube şeflerince verilemiyeceği bir işçinin zamma müstahak olup olmadığı ancak işletme şefliğince tayin edileceği» belirtilmiştir.

İşçinin zamma müstahak olup olmadığı ancak şube şefince takdir edilebilir. 3600 işçi bulunan bir fabrikada işletme şefinin her işçinin çalışma vaziyetini açıkça bilmesine

(Devamı Sahife 6 da)

Yukarıdaki resimde Konya Ere ğli Mensucat İşçileri Sendikası azalarından bir gu rup görülmektedir.

Ereğli (Özel) — Konya Ereğli Mensucat İşçileri Sendikası, azalarına her türlü yardımda bulunmak ta ve elinden gelen bütün gayreti sarfetmektedir. Bu arada sendika üyelerine maliyet fiatına olmak üzere keçi etini 120 kuruştan, koyun etini de 130 kuruştan satış yapmağa başlamıştır. Sendika azaları arasında bu et satışı büyük bir rağbet görmüş ve bütün azalar et ihtiyaçlarını sendikanın yaptığı bu ucuz ve [illegible] satışları tercih etmektedirler.

HADİSELER KARŞISINDA :

Biraz da Bizden

Sendikadır diye ortalıkta bir patırdıdır gidiyor. Filân sendika şöyle dedi, filânın başkanının filân gazetede bir demeci varmış, filânca sendikaya filân Bakan gelmiş! Bunların hepsi iyi hoş! Daha dün sendika lâfını kimse ağzına alamazken, daha sendikaların hayatı iki yaşına basmadan işçiler kendi meslekî teşekküllerini Türk topluluğunda önemli bir yer alan varlık haline getirdiler. Bu, övünülecek bir şey. Fakat bu kâfi mi? Türk işçilerinin bugünkü varlığı onların çok daha kuvvetli teşekküller halinde vücut bulmasını gerektirir. Sendikalar kuruldu ve gelişti, iyi hoş! Fakat bugünkü sendikalar Türk işçi topluluğunun kuvveti ile mütenasip değil! Eylûl ayında bir çok sendikaların kongreleri yapılıyor. Beş yüz; bin, bin beş yüz üyeli bir snedikanın kongresine gidiyorsunuz. Gelenlerin sayısı yüzü zor geçiyor. Halbuki bir sendikanın genel kurulu o teşekkülün en yüksek organıdır. O genel kurul idare heyetini seçecek ve idare heyeti de hem sendikanın işlerini yürütecek hem de onu temsil edecek. Sendikaların temsili cemiyetlerin ve derneklerin temsiline benzemez. Sendikalar kanununda sendikaların üyeleri adına dava açmak ve husumet kabul etmek salâhiyetinde olduğunu yazar. Yani kanun sendika teşekküllerini ona bağlı işçilerin topyekûn vekili addetmiştir. Bu kanun olmasa dava açmak ve husumet kabul etmek için binlerce işçinin notere gitmesi, vekâletname tanzim ettirmesi bir sürü harç ve masraf etmesi lâzımdır. Üyeleri adına bu ölçüde yetkisi olan bir teşekkülü idare cihazını seçecek olan işçilerin kongrelere daha çok iştirâk etmesi, hareketlerin çok daha hararetli olması lâzım değil mi? Şu olmadı bu yapılmadı diye şikâyet edip dururuz. Şu sütunda **T. Seven** *kimlere çatmadı! Fakat sade şikâyet ve ona buna kantarlıyı alacağımız yerde biraz da kendimizi ele alarak biraz da kendimizden bahsetsek!*

T. SEVEN

Devlet Demiryolları işçisinin Dertleri Nelerdir?

(Baştarafı Sahife 1 de)

lik bir avdet yani yuvarlak hesap 40 saat uykusuz ve ayakta geçmektedir. Geldikten sonra sözde 24 saat izinlidirler. Akşam evlerine gidip, sabahleyin akşamki vazifelerini öğrenmek için gara geldikleri zaman izinleri henüz bitmediği halde, vazife listesinde bu sefer reforve olarak isimlerini görürler. Yani asıl vazife saatlerine kadar ihtiyat vazife ile vazifelendirilmişlerdir. İsmine ihtiyat denmesine rağmen hiç bir zaman boş oturmak kısmet olmaz ve her defasında muhakkak bir iş zuhur eder. Hal böyle olmakla beraber D.D.Y. işçilerinin yevmiyeleri hiçbir devlet teşekkülünde görülmemiş derecede düşüktür. Çoğunluğun ayda eline geçen para 50 ile 120 arasındadır. Yevmiyelerin bu düşüklüğü karşısında gördükleri sosyal yardım, hiçtir dense yeridir.

Şimdi bu umumi izahlardan sonra D. D. Y. işçileri Ulaştırma Bakanlığından ne istiyorlar? Bu suali cevaplandıralım.

D. D. Y. İdaresi işçilerinin dilek ve şikâyetlerini, madde madde kendi ağızlarından sıralıyalım.

1 — Mesai saatlerimizin, bu günkü insanların mesai saatlerine göre ayarlanmasını bekliyoruz. Mesai müddetlerimiz, hiç bir yerde görünmemiş bir şekilde ve insan bedeninin tahammül edemiyeceği bir derecedir.

2 — 2/13018 sayılı kararname ile Devlet Demiryollarında fazla mesai yapılmasına müsaade edilmiştir. Normalin üstünde bir fazla mesai yaptığımız halde, fazla mesai primleri verilmemektedir. Fazla mesai saatlerimiz için İş Kanununun hükümlerine göre prim verilmesini istiyoruz. Bu bizim en meşru haklarımızdan biridir.

3 — Kapitülâsyonlar ve Abdülhamit devrinden intikal etmiş olan ve bugün hiç bir memlekektte tatbik kıymeti bulunmayan kilometre ücretlerimizin 15-20-30 para gibi değil en az iki kuruş olarak verilmesini istiyoruz.

4 — Bilhassa memleket iş hayatındaki mevkiimizin tayinini istiyoruz. Memurmuyuz, müstahdemmiyiz, işçimiyiz anlıyalım ve haklarımızı müdafaa için ona göre teşkilâtlanalım. Eğer işçi isek bir sendika kurarak birleşelim ve yekvücut olarak kaybolan haklarımızı arayalım.

5 — Eğer memur isek, D. Dz. yolları, zabıta teşkilâtı ve U. Savunma memurlarına erzak bedeli vermektedir, bize niye verilmiyor?

6 — Hafta tatilleri bizde kaldırılmıştır. Biz her ay 30 - 31 gün çalışıyoruz. Buna rağmen ücretlerimiz neden 26 yevmiye hesabile veriliyor. Hattâ 31 gün olan aylarda dahi 27 verilmesi lâzım gelirken yine 26 yevmiye veriliyor. Ücretlerimizin 31 gün üzerinden hesap edilerek verilmesini istiyoruz.

7 — Bilhassa faal personelden hareket ve katar memurlarının, vazife ağırlığı ve her türlü tabiat kuvvetlerinin, kar, yağmur, fırtınanın bütün dehşetile tesiri altında çalışmaları onları vaktinden evvel yıpratır ve çürütür. Bu yıpratıcı çalışmalarına mukabil emeklilik mevzuatında diğer yıpranan devlet memurlarına bahşedilen, her iş senesine ilâve edilen 3 ay ve 6 ay bize de bahşedilsin. Çünkü bizim işimiz 6 ıncı sınıf ağır işler meyanında tarif edilmiştir.

Devlet Demiryolları işçilerinin buraya sıraladığımız dileklerinden şu neticeyi çıkarabiliriz: D. D. yolları idaresinin ıslâhata muhtaç ve aksıyan bir çok tarafları vardır. Bilhassa yevmiyelerin düşüklüğü halledilmesi ve bugünkü hayat rayicine göre ayarlanması elzem bir konudur. Bundan başka ıslâha muhtaç bir kanun da, mesai saatlerinin intizamsızlığı ve teşkilâtın karışıklığıdır.

D. D. Yolları işçilerinin dileklerini ve şikâyetlerini genç Ulaştırma Bakanımız sayın Bay Kasım Gülek'in nazarı dikkatine arzediyor ve sayın Bakanın bu şikâyetlere yakından alâkadar olacağını ümit ediyoruz.

HAFTANIN YAZISI

Cevap!

S. SELEK

İzmit Sellüloz fabrikası baş mürettibi B. Halil Seval'dan şu mektubu aldım:

Gazetenizin **14-8-948** tarih ve 15 sayılı nüshasındaki **4772** sayılı kanun başlıklı hikâyeyi okudum. Fakat, bugün halâ merak içindeyim, bu hikâyeyi yazan muharrir kimdir acaba? Hikâye kahramanı adamın bir çocuğu dünyaya geliyor ve o günde işinden çıkarılıyor. Zavallı adam bu vaziyette büyük bir felâketle karşılaşıyor demektir. Sonra Devlet babadan 80 lira doğum parası alıyor, bütün dertlerini unutuyor., devlete dua ediyor. Bu seksen lira onun kaç günlük masrafını karşılıyor acaba, ondan sonra devlet, boş kaldığı günler için Mustafa ustaya 80 liraları vermekte devam ediyor mu?

Ben bu yazıda hikâye muharririni bir taraflı buldum. Yazısında niçin yalnız 4772 sayılı kanundan bahsediyor da, iş kanununun 16 ncı maddesinin sakatlığından bahsetmiyor? Halbuki bu madde Mustafa ustanın felâketine sebeb oluyor.

Muharrir, devletin lütfettiği 80 lirayı o kadar büyütüyor ki haddi zatında zavallı ustanın bir ayağının uçurumda olduğunun farkında bile olmuyor.

Bizim böyle hikâyelere karnımız tok, ciddi yazılar istiyoruz.

Karnının tok olduğunu söyliyen sayın Habib Seval' bizden daha ciddi yazılar istiyor.

Evvelâ şunu hatırlatmak isterim ki, tenkit ettiği yazının başlığında «Hikâye» kelimesi yazılıdır. Eğer, muharrir hikâye değil de, iş mevzuatı üzerinde bir tenkit yazsa idi, o zaman İş kanununun 16 ıncı maddesinden de ahsetmeğe mecburdu.

Burada hikâyenin ne olduğunu da izah etmeliyim:

Hikâye: hayatın muayyen kısa bir zaman içinde akışını anlatan edebi bir nevidir. Meselâ, «4772 sayılı kanun» adlı yazıda olduğu gibi.. Bu bir roman olsa idi, Mustada ustanın sigortadan para aldıktan sonraki hayatı da anlatılırdı. Onun için sayın Habib Seval beyhude vehme kapılmıştır.

Hikâyedeki işçinin sevincini çok görmek, bir işçi için acaip! İşinden çıkarılmış, çocuğu dünyaya gelmiş, ne yapacağını bilmiyen ümitsiz bir işçi için değil 80 lira, 8 lira bile bir nimettir. Ben, cebimde 14 kuruş olduğundan otobüse binemiyerek hasta, hasta bir saat yol yürüdüğümü hatırlıyorum. Bay Habib Seval'in başında böyle vak'alar geçmemiş galiba!

Hikâyenin muharririni de merak ediyor.

Sırrı Kardeş adındaki muharriri şahsen tanımam; fakat, hikâye ile beraber gönderdiği mektubundan samimi ve işçiyi seven bir zat olduğu anlaşılıyor. Bay Habib Seval'in merakını gidermek için mektubunu aynen buraya dercediyorum.

Gazetenizi almıya başladık. İşçilerin haklarını müdafaa eden, iktisadi hayatımın mesaileri ile tanzim eyliyen bu kıymetli unsura ait yazıları okuyoruz.

Gittikçe kıymeti anlaşılan ve hakları düzenlenen işçi vatandaşlarımızı, geçmiş yılların gadrettiğini telâfi ederek, lâyık oldukları sevgiyi göre-

(Devamı Sa. 3 de)

Yine o!

(Baştarafı sahife 1 de)

daki Amerikalı teknisyenin vereceği oy Devey'i kazandırmaz. Fakat bir Amerikan vatandaşı olarak Amerikada yapılacak Cumhurbaşkanlığı seçiminde oy kullanmak her Amerikalı vatandaşın hakkıdır. Medeni bir insan siyasi veya her hangi bir mahzur olmadıkça oy hakkını kullanmak ister. Esasen, her hak kullanılmak içindir. Süs olsun diye yaratılmış hiç bir hak yoktur. Oy hakkı ise hakların en mukaddesidir.

Sendikaların ve esnaf cemiyetlerin yıllık kongrelerinde idare kurulu seçimine iştirâk edenlerin sayısına bakınca yese kapılmamak elden gelmiyor. Bir Amerikalı Adanadan Amerikaya oy pusulası gönderilen, bir Türk işçisi veya esnafı acaba neden kahvede tavlayı kapatıp da kongrede yapılacak seçime koşmuyor? Bir sendika idare kurulunun seçimi ufak bir zahmete değecek kadar mühim değil midir? Her halde öyle bir şeyi kimse iddia edemez. Çünkü gerek sendikalar gerek esnaf cemiyetleri meslekî teşekküller olarak müşterek menfaatleri korumak için kurulmuşlardır. Bir işçiyi sendikanın başına gelecek insanlar Reisicumhurdan daha çok alâkadar etmelidir.

Müteaddit vesilelerle ayni mevzu üzerinde çok yazdık ve konuştuk. Çünkü, küçük bir topluluk içersinden yapılacak seçimlerin hiç bir zaman büyük iştirâk ile yapılan seçimlerde kazananlar kadar selâhiyetli değildir. Seçimi oyuna ve dikçe bu teşekküllerden büyük faydikçe bu teşekküllerden büyük faydalar beklemek hayaldir. Her işçi oy kullanmanın bir vazife ve hak olduğunu idrak edinceye kadar sendikaları büyük terakkiler kaydedemez. Geçen seneki kongreler ile bu seneki kongreler arasında iştirak bakımından bir fark olmamıştır. Artık bir dahaki seneye yapılacak kongrelere kalabalık görmek ümidiyle yaşayabiliriz.

Sabahattin SELEK

Müsabakamız

Türk işçisinin hususiyetlerini bir cümlede, veciz bir şekilde en güzel ifade edecek işçiler arasında bir müsabaka açıyoruz. Müsabaka 23 Ekim 1948 Cumartesi günü sona ermiş olacak ve 30 Ekim 1948 Cumartesi günü çıkacak nüshamızda müsabakada kazananlar ilân edileceklerdir.

GELEN VECİZELER:

17 — Türk işçisi azimkâr ve milli bir gaye uğrunda çalışan bölünmez çelik ağdır.

Def. Men. Fab.
işçi mümessili
Halil Çiftaş

18 — Türk işçisi çoğa tamah değil, aza kanaat eden, vatanının hür olması için hür olarak çalışmak isteyen bir varlıktır.

İstanbul Belediyesi Fen
işçilerinden
Şükrü Çavuşoğlu

19 — Ey Türk işçisi!..
Medeniyet, insanlık ve vatan mefkûresini taşıyan en büyük varlıksın, sen çalışırsan onlar yaşar.

S. B. Ereğli Bez Fab.
Elektrikçi
Süleyman İzbudak

İzmit sellüloz işçileri sendikası başkanı

(Baş tarafı Sahife 1 de)

İzmit Selüloz işçileri sendikası başkanı Sabahattin Şimdi kadar çalışkan ve fazilet sahibi arkadaşlarımızı buradan selâmlamayı ödev biliriz.

Sendikalar birliğinin toplantısından sonra İzmit Selüloz işçileri sendikası başkanı Salâhattin Şimdin'i bularak kendisine İstanbula gelişinin sebebini sordum.

Sabahattin Şimdin ilk sualimi şöyle cevaplandırdı:

«— Ayni yolun yolcusu olan bizler İstanbuldaki sendikalist arkadaşlarımızla fikir teatisinde bulunmak üzere gelmiş bulunuyoruz. Bu vesile ile I. I. S. Birliğinin toplantılarına da iştirak ettik.»

Sabahattin Şimdine ikinci sualim şu oldu?

— Türkiyede kurulmuş ve kurulmakta olan sendikalar hakkındaki fikriniz nedir, sendikaların inkişafı için neler düşünüyorsunuz?

«— Kurulan ve kurulmakta olan sendikalar şüphesiz işçi için hayırlı teşekküllerdir. Bu teşekküllerin inkişafı ancak birleşmeleri ile mümkündür. Gönül arzu eder ki: İstanbul sendikalarının birleşerek meydana getirdikleri birlik gibi Türkiyedeki sendikalarda birleşerek bir federasyon meydana getirebilsinler. Ben ve arkadaşlarım böyle bir federasyonu candan arzuluyorum. Böyle bir teşekkülü var kuvvetimizle destekleriz.»

Sendikaya bağlanan, güvenen ve inanan bu sendikalist arkadaşa dedim ki:

— Size göre sendika ne demektir?

Şu ana kadar sorduğum sualleri tereddütsüz cevaplandıran Sabahattin Şimdin bu sualim karşısında biraz duraladı. Sonra dedi ki:

«— İnsalar cemiyet olarak yaşadıkları müddetçe daima kendi lehlerine faydalar kaydetmişlerdir. Bugüne kadar teşkilâtlanmayan biz işçiler de bu sebepten bir çok istediklerimizi elde edemiyorduk.

Bugün ise sendikamız sayesinde bir çok istek ve dileklerimizi elde edebildik. Şu hale göre:

Sendika; ayni gaye uğrunda toplamış işçilerin meydana getirdikleri cemiyettir.»

— İstanbul İşçi Sendikaları Birliğini ziyaret ettiğinizi söylediniz, intibalarınız nedir?

«— Birliğe ilk defa gelmiş bulunuyorum. Birlikte tanıştığım arkadaşlarım bu işi lâyıkiyle kavramış olduklarını gördüm. İyi intibalarla ayrılıyorum. İzmite döndüğüm zaman birlikte şahit olduğum hummalı faaliyeti arkadaşlarıma örnek olarak göstereceğim.

Şunu açık olarak ifade etmek isterim. Kuruluşlarının hemen akabinde İstanbul sendikalarının birleşerek kurdukları birlik İstanbul işçisi adına büyük bir kazançtır.

Biz İstanbul sınırları haricinde olduğunuz halde kuruluşumuzun ilk anlarında bile bu birliği desteklemeyi karara almıştık.»

Sendikacılık üzerinde fıtri bir kabiliyeti olan örnek bu sendikacıdan mensubu ve başkanı olduğu İzmit Selüloz işçileri sendikasının faaliyeti hakkında izahat istedim. Genç başhakkında izahat istedim.

Genç başkan sandikasını övmeksizin dedi ki:

«— 10 ay evvel kurulan sendikamız ilk anlarda bir çok güçlüklerle karşılaşmıştır. O zaman 250 azayı çerçevemiz içine alabilmiştik. Bugün iftiharla söyliyebiliriz ki aza sayımız 1072 yi aşmıştır. Ve günden güne de artacaktır. Amacımız aza adedimizi fabrikadaki işçi adedine müsavi kılmaktır. Buna inanıyor ve iman ediyoruz. Bu arada kuruluşumuz anında bizlere bina temininde ve diğer eksiklerimizi tamamlamak hususunda yakınlık gösteren fabrika müdürümüz sayın Bay Adnan Berkay'a şükran duygularımı alenen hakkında izahat istedim.

Kısa bir zaman içinde büyük başarı göstererek kayda değer bir ilerleme gösteren İzmit Sellüloz işçileri sendikası her haliyle örnek olarak gösterilecek bir sendikadır. Yerinde sayan sendikaların kulakları çınlasın.

Muzaffer DAYSAL

Hikâye

Ekmekçi Güzeli

Yazan: Sabahattin MERAL

1940 senesiydi...

O zamanlar genç bir makinist olanAhmet Raif Kadıköyünde oturuyor, hiç kimsesi olmadığından bir evde pansiyoner kalıyordu.

O gece eve biraz geç gelmiş, dışarıdan aldığı bir iki sosis ve bir parça çerezle hem karnını doyuracak hem de demlenecekti.

Ekseri geceler içer, tatlı hülyalara dalardı. Ne yazık ki, bu gece tadı damağında kaldı.

Ekmek dolabına baktığı vakit, boş olduğunu görünce müthiş sinirlendi (hay aksi şeytan) der gibi aşını salladı. Alt kattaki komşudan istemeği düşündü, fakat muvafık bulmadı. Öyleya bu ekmek kıtlığında ona kim ekmek verirdi. Çünkü herkes ekmeği ancak karneyle alabiliyordu.

Derhal en yakın fırına koştu. Başka bir fırına gitti o da kapanmıştı. İçmek şöyle dursun, aç kalmak korkusuyla bir aşçıya girmeğe karar verdi. Ne yazık ki hangisine gittiyse (ekmeğiniz var mı?) sualiyle karşılaştı.

Çarnaçar İstanbula geçmeye karar verdi. Vapurdan iner inmez ilk işi fırınlara bir göz gezdirmek oldu. Fakat hiç birinde ekmek kalmamış, karnı da müthiş acıkcıştı. Açlık ve yorgunluktan bitap, yüksek kaldırımdan yukarı çıkıyordu. Birden burnuna sıcak bir ekmek kokusu geldi. Etrafına bakındı dışarıda, dar karanlık bir sokak içinde halk sıraya dizilmiş ekmek alıyordu. Hiç tereddüt etmeden koşarak sıraya girdi. Artık ekmek bulmanın sevinci içinde keyfi yerine gelmiş, evde bıraktığı rakı şişesi ve hazırladığı ufak masasının üzerindeki mezeler hayalinde canlanıyor gibi olmuştu.

Bu tahayyüller arasında, önündeki kadın ağırmağa başladı:

— Efendi, efendi önüne bak, açlıktan ayakların tutmaz olmuş galiba nerdeyse beni ezeceksin.

Sıradakiler gülüşmeğe başladılar. Ahmet Raif:

— Affedersiniz, demekle iktifa etti. Zira konuşacak hali yoktu. Açlıktan mütevellit midesi guruldamağa başlamıştı. Kucaklarında yavrulariyle gelen annelere bakarak (açlık ne feci şey) diye düşündü. Öyle ya bu zavallılar kim bilir ekmek almak için benim gibi; nerelerden gelmişlerdir. Dalgınlıkla sıradan çıktığını, polisin ihtarı üzerine anladı.

Fırının tezgâhına yaklaştıkça gözleri kararıyor, başı dönüyordu. Tahammülü artık son haddini bulmuştu. Fakat ne yapsın, herkes gibi sırasını beklemeğe mecburdu.

— Karnenizi verir misiniz? Diyen ihtiyar ekmekçiye şaşırmış bir halde baktı. Bir türlü inanamıyordu. Sırasının bu kadar çauk geldiğine bir iki kekeledi güçlükle:

— Evet... Evet, diyerek elindeki karneleri uzattı.

İhtiyarın yanındaki genç kıza gözü ilişti. Göz göze geldiler, Kız ona gülümsüyordu.

Ahmet Raif bir an kendinden geçti (ne güzel kız yarabbim) diyordu. Ufacık başını süslüyen sarı saçları, ince kaşlarının altında, iri elâ gözleri, o gözlerle hep ona bakıyordu. Ahmet Raif artık açlığını unutmuştu bile. Ne yapacağını şaşırdı. Ona ne söyleyebilirdi bu kalabalıkta. Adeta o gözlerin tesirine kapılmıştı. O gözlerde aşkın en keskin ışıkları parlıyor, Ahmet Raifin başını döndürüyordu.

Genç kızın yüzündeki tebessüm bir bahar sabahı kadar güzeldi... Kırmızı yanakları akşam güneşinin pembe güllerine benziyordu sanki:

— Buyurunuz bayım. İhtiyar elindeki ekmeği ona uzatıyordu. Ahmet Raif daldığı, tatlı hayaller içinde bunu duymamıştı bile. Ekmekçi elleriyle bir takım işaretler yaparak:

— Hay Allah kahretsin, açlıktan kendinden geçmiş galiba, diyerek onu omuzundan tutup sarsıyor:

— Eğmeğiniz bayım, diyordu.

Ahmet Raif birden şaşırdı, ihtiyarın uzattığı ekmeği alarak bir şey söylemek istedi, yutkundu:

— Şey... Şey, dedi fakat söylemeğe muvaffak olamadı, başını önüne eğdi halkın gürültüleri arasında oradan uzaklaştı.

....

Ahmet Raif muntazaman her akşam ekmeğini oradan aldı. Bakışmalar, tebessümler, işte bu böyle bir ay kadar devam etti.

Yağmurlu bir akşamdı... Bu gece onların evini öğrenmeğe karar vermişti artık.

Saatlerdenberi yağmur altında fırının kapanmasını bekliyor ikide bir saatine bakarak sabırsızlanıyordu.

Ne zaman sevgilimle konuşmağa muvaffak olabileceğim acaba?.. Ben onu seviyorum amma akalım o beni seviyor mu?. Ya sevmezse, ya aşkımı reddederse. O zaman ne olacak? O bunları düşünürken fırın kapanmıştı bile. İhtiyarla genç kız, önünden geçtikleri zaman kendine geldi. Onları takibe başladı.

Caddenin ilerisindeki karanlık sokağa girdiler. Ahmet Raifte peşlerinden ayni sokağa saptı. Çamurlu sokakta biraz ilerledikten sonra sıra evlerden birine girdiler. Ahmet Raif evlerinin önünde durdu. Bir sigara yakarak üst üste iki üç nefes çekti:

— Buraya taşınmaktan başka çare kalmadı, diyerek ordan uzaklaştı.

....

Ahmet Raif, genç kızın evlerinin karşısında bir oda kiralamıştı. Her gün pencereye çıkar sevgilisini seyreder sonra da işine giderdi...

Güzel bir gündü. Pencereye çıktığı sevgilisini evlerinin pencereceresindeki çiçekleri sularken gördü. Yine bakıştılar, fakat Ahmet Raif artık bu nazarlardan bıkmıştı. Bunca zamandan beri sevdiği kızın ismini bile öğrenemediğinden çok müteellimdi.

— Bayan, affedersiniz isminizi öğrenebilir miyim?

— ....

— Neden cevap vermiyorsunuz? Yoksa, benimle konuşmak niyetinde değil misiniz? Halbuki, en sizi ne kadar çok seviyorum, belki bunu anlamışsınızdır. Ne olur, konuşmazsanız bile hiç olmazsa güzel isminizi lûtfen.

Genç kız gene cevap vermiyor yalnız güzel yüzünde hiç eksik olmayan her zamanki tebessümle ona bakıyordu.

Bu hal Ahmet Raifi müthiş sinirlenmişti. Pür hiddet camı indirerek pencereden çekildi:

— Her halde benimle alay ediyor, diyordu.

Saatine baktı, vazifesine geç kalmak korkusuyla acele giyiniyor, fakat o mütebessim güzel çehre gözlerinin önünden gitmiyordu.

....

Ahmet Raif evinin kapısından çıkarken, annesi tahmin ettiği ihtiyar bir kadınla onu gördü. O yanındaki kadına Ahmet Raifi gösteriyordu. İhtiyar kadın gösterilen tarafa baktı, genç kızı geride bırakarak onun yanına geldi:

— Oğlum, affedersiniz, dedi. Ben Ayşenin annesiyim. Kızımın güçlükle anlattığına göre onunla tanışmak istiyormuşsunuz. Fakat ne yazık ki ben buna müsaade edemiyeceğim.

— Fakat teyzeciğim ben onu seviyorum. Hem de evlenmek niyetindeyim. Eğer arzu ederseniz...

— Yeter yavrum, dedi. Kadının hareketlerinden çok meyus olduğu anlaşılıyordu. Ahmet Raifin kolunu tuttu:

— Kızımı sana veremem, çünkü.. çünkü o, hem sağır hem de dilsizdir diyerek yanından ayrıldı, sarsak adımlarla kızının yanına gitti.

Ahmet Raif o anda beyninden vurulmuşa döndü:

— Ayşe... Zavallı Ayşecik, dedi. Bir iki sendeledi düşmemek için kapının kolunu tuttu genç kızla göz göze geldiler. O, hâlâ ona bakarak gülümsüyordu.

....

Bir kaç gün sonra, Ahmet Raifin oturduğu katın penceresinde (bu oda kiralıktır) ibaresi yazılıydı.

İşçi Şiirleri:

Genç Dokumacıya

Geçti gürültüler içinde ömrüm
Üç tezgâh yarım ekmek
Altı tezgâh bir ekmek
Yoktu başka gelirim.
Anam, babam, çocuklarım
Altın başlı cefakâr karım
Beklerdi her gün,
İşten eve dönüşümü
Daha kapının eşiğinde
Karşıladı beni
Soluk çehreli kızım Nermin
Alışmıştı çocuğum
Boş elime, boş keseme,
Yalnız pazarları
Gezdirmek için
Bindirirdim onu
Cılız, yorgun enseme.
Dolaşırdık küçüğüm ile
Satıcılar önünde
Ucuzluğunu tercihle
Aldırdık her şeyin arta kalanını.
İşte böyle geçti yıllarca çileli ömrüm.
Görüyorsunuzya oğlum
Şimdi de avuç açmakla geçiyor
Kaldırımlarda günüm
Ey genç dokumacı ibret olsun
Bu kapkara istikbalim sana
Koşun durmadan
Sizin için açılan
İstikbalin yoluna
Dödt elle sarılın
Sizi kucaklıyan Sendikanın koluna.

İHTİYAR SENDİKACI

Denizlide bir Mensucat fabrikası kurulacak

Sümerbankla özel sermaye arasında rekabet başldı

Denizli (Özel) —

Sümerbank Genel Müdürlüğü Denizlide bir iplik fabrikası kurmağa karar vermiştir. Denizli halkı arasında büyük bir sevinçle karşılanan bu haber üzerinde şehrimizde bazı dedi kodular çıkmıştır. Bazı hususi müteşebbislerin, Sümerbankın bu kararını baltalamağa çalıştıkları etrafta şayi olmuştur. Bu müteşebbisleri hükûmete müracaat ederek bu fabrikayı kendilerinin kuracaklarını, hazırlıklara başladıkları ve müzakerelere girişildiği gazetelerde yazılmıştır. Bunun üzerine açıklamada bulunan bir müteşebbis bu hususta şunları söylemiştir:

— «Ben aslen Buldanlıyım„ memleketimizde dokumacılığın en kesif olduğu yer Buldan, Babadağ ve Denizli havalisidir. Bu yerlerdeki dokumacıların iplik tedariki hususunda yıllardır çekmekte oldukları sıkıntıları meslekim icabı her zaman yakından görmekte ve duymaktayım.

Bu maksatla memleketimizde küçük mikyasta bir iplik fabrikası kurmak için gerek hemşerilerimden ve gerek İzmir ve İstanbuldaki tüccar arkadaşlarımdan sermaye tedariki suretile hükûmetin son zamanlarda şahsi teşebbüse verdiği kıymetten cesaret alarak, memleketimize faydalı oluruz ümidi ile, sekiz on senelik tasarı halindeki teşebbüsümüzü 1947 denberi fiiliyata çıkartmış bulunuyoruz.

Sümerbankın Denizlide kuracağı fabrikayı bazı menfaat sahipleri baltalamışlardır şeklindeki yersiz ve haksız sözleri red ve tekzip ederim. Bizim hiç bir zaman, hükûmet kurmasın, biz kuralım gibi bir iddiamız yoktur ve olamaz da. Biz sermaye ve diğer şartları temin ettiğimiz takdirde memleketimizde fabrika kurulacak yerlerimiz pek çoktur. Ve esasen bizce fabrikanın Denizlide kurulması hususunda verilmiş hiç bir karar da yoktur. Böylece memleket hayrına iş görecek müteşebbislerin şevk ve heveslerini kırmak isteyenler müsterih olsunlar.»

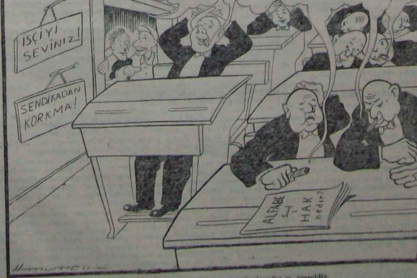
EREĞLİ KÖMÜRLERİ İŞLETMESİNİN İŞÇİLERİNE YARDIMLARI DEVAM EDİYOR

Zonguldak (Özel) — Zonguldak Ereğli Kömürleri işletmesi Ramazan bayramında bütün işçilerine 5 şer metre parasız kaput bezi dağıtmıştı. Bu kere, Ramazan bayramından Kuran bbayramı arifesi olan 11 Ekim 1948 gününe kadar olan müddet zarfında 58 gün muntazam çalışan bilûmum işçilerine 5 şer metre parasız basma dağıtmağa karar vermiş ve bu karar bütün iş yerlerine tamim edilmiştir.

İşletmenin bu ve buna benzer hareketleri işçiler arasında memnuniyetle karşılanmaktadır.

Nihat ÖZGÖREN

Çalışma Bakanı yaptığı bir konuşmada işverenlere işçiler ve sendikalar hakkında iyi telkinlerde bulunacağını söyledi

Bu telkinler başladığı zaman işverenlerin ne hal alacağını resmidir.

Cevap!

(Baş tarafı Sa. 2 de)

çeklerine iman ediyorum. Bir buçuk sene içinde, hazırlanan sigorta kanunu ile on binlerce işçi istifade etti. Yakında çıkacak (ihtiyarlık sigortası) kanunu, yaşı itibariyle, artık dermandan düşmüş, çalışamayan işçileri sefaletten kurtaracak ve imdadına koşacaktır.

Muhtelif dergilerde ve gazetelerde çeşitli hikâyelerim ve yazılarım çıktı. Gazeteniz için sigortaya ait (4.772 sayılı kanun) adlı bir hikâye takdim ediyorum. Hakiki hayattan alınmış tecrübe ve vakalara dayanan bu yazıyı tetkik edin, beğenirseniz, gazetenizde neşreyleyin. Fırsat buldukça yazı göndermiye çalışacağım.

İmanlı yazılarınızın devamını diler Türk işçisine yaraşan gazetenize uzun ömürler temenni ederim.

Saygılarımla......

Eskişehir
İşçi Sigortaları Kurumu
Acentası müdürü (Sırrı Kardeş)
S. SELEK

İstanbul Garsonlar sendikasının büyük Müsameresi

İstanbul Garsonlar Sendikası, kendi varlıklarını halka duyurmak ve ayni zaman da fakir arkadaşlarına yardım amacile 25 Eylül Cumartesi günü Maksim gazinosu salonlarında büyük bir konser ve gece tertip etmiştir. Saat 21 den 3 e kadar devam edecek olan bu eşsiz geceye memleketimizin en kıymetli ses, saz ve sahne artistleri iştirâk edeceklerdir. Bu geceye iştirâk edecek san'atkârlar arasında Hamiyet Yüceses, Perihan Altındağ, Muallâ Gökçay, Zehra Bilir, Mustafa Çağlar, Mefharet Yıldırım, Safiye Tokay, Rikkat Uyanık, Udi Hırant, Aziz Şenses, Mustafa Kovancı, Lütfü Güneri, Susan Güven, Semiha Coşar, Esma Engin, Tehvit Bilge, Aziz Basmacı - Rauf Ulukırd, Sıtkı, Akçatepe (Hasso ve üstad Necati Tokyay ve arkadaşları vardır

HALİT CANSEVER İŞ KAZASINDA SAĞ ELİNİN BİR PARMAĞINI KAYBETTİ

İzmit Selüloz Sanayii İşçileri Sendikası yönetim kurulu üyelerinden bay Halit Cansever iş yerinde çalışırken sağ elinin yüzük parmağını makineye kaptırmış ve bu kazada yüzük parmağını kaybetmiştir. Kendine geçmiş olsun der, acil şifalar dileriz.

Kayseri Tekstil Sanayiî işçileri sendikası

Geçen hafta güzel bir Sünnet düğünü yaptı

Kayseri (Özel) — Bugün sendikanın hazırladığı sünnet düğünü münasebetiyle Kayseri bir bayram günü yaşadı. Programın titizlilike hazırlandığı ve çok iyi tatbik edildiğini memnuniyetle gördüm.

Düğüne saat 14 de çocukların otobüslerle gezdirilmesile başlandı. Geziye fabrikanın bandosu da iştirâk ediyordu. İlk defa Cumhuriyet alanındaki Atatürk anıtına gidilerek bir anda toplanan yüzlerce halkın alkışları arasında iki mini mini tarafından anıta çelenk konmuş ve müteakiben bandonunun refakatı ile İstiklâl marşı söylenmiş ve tekrar otobüslere bindirilerek yavaş yavaş şehir gezdirilmiştir.

Saat 15,30 da kafile fabrikaya gelerek yarım saatlik istirahatı müteakip ameliyata başlanmış ve çocuklar yataklarına yatırılmıştır. 18,30 da yemek yenmiş ve 21 de salon garden partiye açılmıştır. Saat 2,30 a kadar devam eden garten parti çok neş'eli geçmiş ve bu arada çekilen piyangonun büyük ikramiyelerden biri olan koyun bölge çalışma mümeyyizi Arif Turgutluoğluna çıkmışsa da tekrar sendikaya hediye etmiş ve bu centilmence hareketi davetlilefr tarafından uzun uzun alkışlanmıştır. Yapılan dans müsabakasına 7 çift iştirâk etmiş, neticede Muzaffer - Nuran çifti birinci, Nejdet - Zehra çifti ikinci seçilmişlerdir.

Saat 2,30 da orta oyununu müteakip eğlence sona ermiş ve çocuklar evlerine otobüslerle teslim edilmişlerdir.

Kendisile konuştuğum sendika başkanı Ahmet Narcı: «Bu yıl 40 çocuk sünnet edebildik. İnşallah gelecek yıl bu miktarı daha fazlaya çıkarmaya uğraşacağız. Bütün hazırlığımızı havuza göre yapmış hattâ davetiyelerimizi de buna göre tevzi etmiştik. Ne yazık ki cumartesi günü soğukların fazlalığı dolayısile çocukların ve davetlilerin üşüyecekleri düşünülerek sinema salonuna nakledilmiş ve bu yüzden biraz izdaham olmuştur. Bunun gibi bir iki ufak tefek noksanlarımız da oldu. Eminim ki gelecek yıl bunların hiç birisi olmıyacaktır. Kendisini ve orada hazır bulunan komite üyelerini tebrik ederek ayrıldım.

Bu sünnet düğünü gerek işçi ve gerekse halk üzerinde çok iyi bir intiba bırakmıştır.

İşi hazırlayan komiteyi ve idare heyetini tebrik ederiz.

Vedat BAYDAR

D. D. Y. İdaresi Personel ve Memuruna Ekim ayında ikramiye verecek

Öğrendiğimize göre ücretlerin çok düşük olduğu nazarı itibara alan Devlet Demiryolları Genel Müdürlüğü, memur ve personeline ikramiye vermeği kararlaştırmıştır. 948 yılı bütçesinden verilecek olan bu ikramiyenin Ekim ayı içinde dağıtılması çok muhtemeldir.

TELÂKKİYE GÖRE

İĞNEYİ KENDİSİNE, ÇUVALDIZI BAŞKASINA!

18 inci sayılı gazetemizde sendikacı işçilerden Süreyya Birol ve Nizamettin Babaoğlunun eşleri tarafından boşanmak üzere mahkemeye verildiklerini yazmıştık.

Öğrendiğimize göre bu haberi gazetemizde okuyan Sabahattin Selek'in eşi de bütün gün ve gece sendika işlerile uğraşan kocasına şiddetli bir ültimatom vermiş ve buna aldırış etmeyip yine geç vakit dönen kocasını eve almamıştır. Sabahattin Selek Eyüpte bir hayli dolaştıktan sonra kendisine acıyan bir işçi tarafından sabaha kadar misafir edilmiştir. Böyle vakaların çoğalmasında endişe edilmektedir.

BİZDEN BİRİ

D. D. Y. İşçilerinin 2 liralık muafiyet işi ne olacak

İki lira yevmiyelerin vergiden muaf tutulduğuna dair çıkan kanun meriyete girdikten sonra Devlet Demiryollarında çalışan 42 işçiden yalnışlıkla iki ay 13 er lira vergi kesilmiştir. Bu işçilerin yaptıkları müracaatlar neticesinde vaziyet yeniden tetkik edilerek yalnışlık anlaşılmışsa da aradan altı ay kadar bir zaman geçtiği halde bu 42 işçinin (26) şar liraları halâ verilmemiştir. Altı aydanberi işçiler paralar maliyeye verildi, bugün gelecek, yarın gelecek diye atlatılmaktadır. 1092 lira tutan bu parayı idare halâ niye bu zavallı işçilere iade etmiyor? Yapılan dedikodularda, bu paraların iade edilmesini temin için hergün bu işçilerden, alâkalı bir memur için 15-20 kuruş para toplanmaktaymış... Eğer bu çirkin dedikodular hakikatse demiryolu idaresi için yüz kızartıcı bir haldir ve bu vaziyete bir an evvel nihayet verilmelidir.

İşçilerine karşı büyük bir alâka gösteren Ulaştırma Bakanı Sayın B. Kasım Gülek'in bu zavallı 42 işçinin 26 şar liralarının bir an evvel verilmesini temin için alâkadar olacağını tahmin ediyor ve durumu nazarı dikkatlerine arzediyoruz.

«o»

Çatalağzında inşaa edilen elektrik Santralının birinci kısmı bitti.

Zonguldak (Özel) — Çatalağzı mevkiine inşa edilmekte olan 60 bin KW lık elektrik santralının birinci kısmı olan 20.000 KW lık tablosu tecrübe mahiyetinde servise açılmış bulunmaktadır.

Bu santralın önümüzdeki Cumhuriyet Bayramında tam faaliyete geçirilmesi için hızla çalışılmaktadır.

Nihat Özgören

Rüyalarınız Istikbalinizden Haber Verir mi?

Red book Magazin'den
Çeviren: Faruk BİNGÖL

Eğer dün gece rüya gördü iseniz (ki görmüş olmanız muhtemeldir) gördüğünüz acaip sahneleri ve saçma yerleri hatırlayınca gülmüşsünüzdür. Rüyalar büyük birer yaratıcı olailirler. Robert Luis Stevensana (x) olduğu gibi size şan ve şöhret getirebilirler. Robert Luis Stevensan rüyasında «The Strange Case of or. Jekyll and Mr. Hyde» adlı eserinin plânını ve üç esas sahnesini görmüştür.

Rüyalarımızın sebebi nedir? Rüyalar her zaman istikbalden haber verir mi? Niçin bazılarını gayet iyi hatırlarız da bazılarını unuturuz?

lar üstündeki çalışmaları ile birçok hakikatleri öğrendiler. Ve bazısı denenmemiş, bazısı tenkitkâr bir çok teoriler ortaya atmışlardır.

Mütehassıslar insanların çok k... Rüyalar niçin gayri mantıkidir? Hepimizin birden gördüğü umumi rüyalar var mıdır? Ne ifade ederler? Herkes rüya görür mü? Rüyalar hakikaten cinsi arzular verir mi?

Halk çok eski devirlerden beri bu çeşit suallerin cevabını vermeğe calışmış, fakat muvaffak olamamıştır. Orta Çağ büyücüleri rüyalardan istikbal hakkında kehanet

Rüya deryasında bir güzel..

ru olduğu zaman rüyasında bir trene yetişmek için koşmak istediğini fakat ayaklarının hareket etmediğini görür. İzzeti nefis kırıcı bir hâdise ile karşılaşınca mufassal bir rüya görürsünüz. Çoğumuz bu çeşit rüyalar görmüşsünüzdür. Psikolokların bildirdiğine göre bu çeşit rüyalar, mağlubiyeti sembolize eden rüyalardır.

Doktorlar ve Psikoloklar rüya-

göstermeğe çalışmışlardır. Modern âlimler bu mevzuda ciltler doldurmuşlardır. Psikoloklar rüyaları tahlil etmeğe çalışıyorlar; çünkü ilim, rüyaları şuur altı hayatının anlaşılması için mühim bir anahtar sayıyor.

Rüyalar umumidir. Başkan Truman Beyaz Sarayda, hizmetkâr çocuk lokantada, Kasiyer mağazada rüya görürler. Fakat bazan hepsi ayni rüyayı görürler. Meselâ: Başkan Truman kongre ile zoküç yaşlardan itibaren rüya görmeğe başladıkları hususunda mütabık kalmış gibi görünüyorlar.

Yale üniversitesindeki kliniğindede çocuklar üstünde çalışan Dr. Arnold Gassel'in bulduğuna göre, iyi hatırlanan, bazan korkunç olan rüyalar, çocukları altı yaşlarında rahatsız etmeğe aşlar. Rüyalar ömrümüzün son günlerine kadar devam eder. İnsanlar altmış beşi veya yetmişi geçtikten sonra, her zaman değil, fakat ekseriya rüya görmezler ve üstünden uzun zaman geçen rüyaları hatırlatmakta güçlük çekerler. Kadınlar çok kere erkeklerden fazla rüya görürler.

(Devamı var)

(x) Mütercimin notu: Robert Luis Stevenson 1850 de doğmuş, 1894 de ölmüş. İskoçyanın meşhur bir romancıdır.

BOLŞEVİK ZINDANLARINDA 12. SENE

Anlatan: İ. T. A. *Yazan: NAZMİ SEVGEN*

(Her hakkı anlatana aittir. Mehaz gösterilerek iktibas ve nakledilemez.)

— 17 —

Sokkağka fırladım. Sefarethanemizin bulunduğu Gersen caddesinin yolunu tuttum. Evvelâ sefarethanenin karşısındaki kaldırımda bir iki tur yaptıktan sonra karşıya geçtim ve hemen sefarethanenin kapısından içeri atıldım. Oh yarabbi, memleketimde idim.

Beni baş konsolosu Kâmil Mümtaz Beyin yanına götürdüler. Ağlayarak:

Kurtarın beni,

dedim ve yıkıldım. Teselli ettiler. Derken sefaret müsteşarı da geldi. (İsmini hatırlayamıyorum. Uzun boylu ve gözlüklü bir zat idi) derdimi, bildiklerimi söyledim. Türkiyeyi cehenneme çevirmek istiyenlerin emel ve makksatlarını, hüviyetlerini yaptıkları işkence ve cinayetleri birer birer anlattım. Not ettiler, ifademi aldılar, İmza ettirdiler. Bu meyanda Şefik Hüsnünün yakında Viyanadan sahte bir Fransız pasaportu ile, takma sakal ve bıyıkla memleketime girmeğe çalışacağını da söyledim. Sonradan haber aldım ki bu ihbarım üzerine, Şefik Hüsnü daha Sirkeci garına iner inmez tutulmuş.

Sefarethaneden, bir ay sonra gelerek pasaportumu almamı söylediler. Karabanovaya gitmek kabil değil. Moskovada da kalınmaz. Yaşamak için çalışmak lâzım. İş borsasına müracaat ederek iş istedim. Samaradaki elektrik istasyonunda açık yer varmış. Beni oraya gönderdiler.

Trenle Moskovadan Samara'ya geldim. Samara; Volga nehri kenarında Türklerle dolu bir şehir. Bize çok benziyor. Baş hususiyeti develerinin çokluğu. Şehirde Tatarlar, Türkmenler, Çuvaş'lar, Balgar'lar var. Bunların arasında Birinci Cihan harbinden kalma esir Türk subayları da göze çarpıyor. Memlekete dönmemişler, orada evlenmiş kalmışlar. Hattâ Sivaslı Hüsnü Bey adında bir subayın evinde misafir kaldım. Karısı Rus. İki de çocuğu var. Perişan bir halde, üst, baş yok. Pazarda tavuk satmakla hayatını kazanıyor. Sefaretten aldığım iki Türk gazetesini ona hediye ettim. Gözleri yaşardı, hüngür füngür ağlıyordu.

— Ne yapayım, bugün memlekete dönmek istedim. Fakat şu iki yavru boynumu bükliyor, beni buraya bağlıyor.

Diyerek Samaradaki mecburî ikameti izaha çalışıyordu. Zavallı; Samara da göz altında. Her hafta G. P. U. merkezinde isbatı vücuda mecbur.

Samarada elektrik fabrikasında seksen ruble aylıkla çalışmağa başladım. Geceleri Kresteyanın denilen köylü evlerinde kalıyordum. Türk sefaretine girip çıktığım görülmüş veyahut başkaca ahvalimden şüphelenilmiş olacak ki bir hafta sonra beni; fabrikanın muhafız bölüğü koğuşunda, Rus askerleri arasında yatmağa mecbur tuttular. Birşey diyemedim, buna da katlandım.

Sefarete bir mektup yazarak adresimi bildirdim. Kasım ayının yirmi sekizinci günü baş konsolosluktan pasaportumu almak üzere Moskovaya gelmekliğim hakkında bir telgraf aldım. Derhal Moskovaya döndüm. Yukarıda, Bakü hapishanesi müdürü olduğunu kaydettiğimiz Hilminin evinde misafir kaldım. Aralık ayının ikinci günü sefarete müracaatla pasaportumu aldım. Yol parası olarak da altmış ruble verdiler. Sefaretçe vize muamelesi ikmal edildi. Veda ederek sefaretten ayrıldım. İstanbulda kardeşim Mehmede, memlekete dönmekte olduğumu bildirdim. Moskovada kaldığım dört, beş gün zarfında takip edilmekte olduğumu anlıyordum. Çünkü hemen her yerde dört beş kişi ile karşılaşıyordum. Evden çıkınca bu adamlar peşimi bırakmıyorlar, mütemadiyen beni kovalıyorlardı. Hilmi de ne yapmakta olduğumu soruyor, ona cevaben de Karabanovaya gitmekten başka çare kalmadığını, fabrikaya döneceğimi söylüyordum. Hilmi, bir aralık bana, artık senden hayır yok dedi. Hilmi ile görüşmelerimiz sırasında ona, kominterinde Şefik Hüsnüden gördüğüm ağır muameleyi anlatmış ve Türkiyeye döndüğümüzde Şefik Hüsnünün benden bir yumruk alacağı olsun demiştim. Akşam üstü (9 Aralık 1927) evde yine Hilmi ile bu işler üzerinde epeyce münakaşa ettik. Her ikimizde sinirli idik. Can sıkıntısile kendimi sokakğa attım. Dondurucu bir soğuk, sıcaklık sıfırın altında on sekikz. Sabaçi Ploşat meydanındaki kalabalıka karıştım. Avutmağa, tesirimi gidermeğe çalışıyorum. Köpek meydanının bir tarafından öblir tarafına geçmek için yürüdüm. Omuzuma bir el dokundu. Ve bir ses kulağıma:

— Vı zaderjani - mevkufsunuz.

Dedi. Bu hitap bitmemişti ki bir el de arka cebime uzanarak:

— Rovelver yest?.. - Tabancanız var mı?..

— Not — Yok!

Baktım, sağımda, solumda iki sivil G. P. U. memuru. İtaat mecburi. Hüviyetimi sordular. Pasaportumu göstererk Türk tebaasından olduğumu söyledim. Cevap verdiler:

— Affedersiniz; Simolenskde bir soygun olmuş. Yüz bin ruble çalınmış, iki kişi vurulmuş. Simanız katile benziyor. Bunun tahkiki için lütfen bizimle G. P. U. merkezine geliniz.

İtiraz edeyim diye düşünüyordum. Bir otomobil yanaştı. Beni âdeta karga tulumba eder gibi otomobile sürüverdiler. Katil değilim, yanlışınız var diyecek oldum, ehemmiyeti yok dediler. Otomobilin bizi uçurmağa başladı. Biraz sonra «Lübyanski Ploşat» daki muazzam G. P. U. merkezinin arka kapısından otomobil girmişti.

(Devamı var)

Okuyucularımıza

Matbaamızda husule gelen teknik bir arızadan ötürü gazetemiz neşrinde teehhüre uğramıştır. Bundan böyle gazete gününde elinizde olacaktır. Saygı ile bildirir gecikmeden dolayı özür dileriz.

HÜRBİLEK

İstanbul İşçi sendikaları birliği 2 liralık muafiyetini yeniden ele aldı

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

ten başka esaslara göre hesaplandığı hallerde işçinin bir **aylık istihkakı** çalıştığı veya ücrete müstahak olduğu günlere bölünür ve elde edilen miktar **gündelik sayılır.»**

Maddeden anlaştığı üzere kanun vâzıı **gündelikçi olmıyan işçileri** de bu vergilerden istisna etmek istemiş ve bunların «aylık istihkak» larını çalıştıkları veya hak ettikleri günlere bölerek onu «gündelik» saymış» tır. Binaenaleyh kanun vâzıı bu fıkrayı, «gündelikten başka esaslara göre hesaplanan ücretleri gündeliğe tahvil ve icra» için, yani ayarlama maksadı ile vazetmiştir.

2 — Bu kanun hakkında Maliye Bakanlığınca yayınlanan 18-9-1947 gün ve 324 seri numaralı kazanç vergisi genel tebliğinin «B» fıkrası vâzıhtır:

«Muaflık hükmünden faydalandırılacak olanlar; istihkakları, çalıştıkları veya ücrete hak kesbettikleri günlere göre hesaplanan ve gündelikle veyahut **istihkakları gündelik-başka esaslara göre yani saat veya haftalık** veyahut götürü olarak parça veya metre hesabıyla **ücret verilmek suretile** çalıştırılan işçilerdir.»

Aynı konuda daha sonra sözügeçen genelgeye ek olarak neşredilen 6-1-948 gün ve 328 numaralı tebliğ, 5088 sayılı kanunu bazı işçiler aleyhine tefsir ve tatbik cihetine gitmiştir:

A — Bu tebliğin ilk cümlesinde, mezkûr muafiyetin «aylıklı işçilere teşmilinin yanlış olduğu» beyan edilmektedir. Bu hükme mesned olarak da, 5088 sayılı kanunun «gündelik» lere ait metinleri tadil ettiği ileri sürülüyor. Gerçi bu kanunun neşriyle Kazanç, Buhran ve Müvazene vergisi kanunlarında «gündelik - yevmiye» lere ait bend ve tabirlere matuf tadilât yapılmış olmaktadır. Ancak bununla iktifa etmeyen kanun vâzıı, muafiyet hükmünü sırf gündelikçilere hasrü tahsis eylemek istemediği içindir ki «gündelik» yerine «aylık istihkak» tabirini kullanmış, haftalık veya aylık ücret alan işçileri de gözönünde tutarak vergi istisnalığını «gündelikten başka esaslara göre hesaplanan «ücretlere de teşmil ve bu tasrih lüzumu hissetmiştir. İmdi hükmü, bahsi geçen kanunun 1, 2 ve 3 üncü maddelerinde mükerreren bütün ihtilâf «gündelikten başka esaslar» ibaresinin tefsirinden doğmaktadır.

B — 324 numaralı tebliğ ile kanun vâzının gerçek maksadı âdilâne ve doğru bir tarzda yorumlanmışken, sonradan 328 numaralı tebliğ ile «gündelikten başka esaslara göre hesaplanma» ibaresi dar mânada tefsir olunarak sadece «parça başına ücret tesviyesi» metoduna inhisar ettirilmiştir. Halbuki kanun vâzıın maksadı bu olmayıp «gündelikten gayri bütün ücret tesviyesi tarzları» dır. Aksi takdirde, kanun vâzıı «gündelikten başka» demez, «zamana göre ücretten başka» ibaresini kullanırdı. Zira gerek teoride, gerekse tatbikatta ücretler bazı ünite-vâhitlere göre hesaplanır. Bu vâhitler de «zaman» ve «istihsal» unsurlarıdır. Birinci halde «zamana göre ücret», ikincisinde «parça başına - akord» ücret ödenir. Tatbikatta ücret bakımından başlıca zaman vâhitleri «saat, gün, hafta, on beş gün ve ay» dır. Aşikârdır ki gündelik; zamana göre ücret metodunun yegâne tavsiye tarzı olmayıp, ancak bunun bir şekli mahsusundan ibarettir. Zamana göre ücretin diğer nevileri: saatlik, haftalık, on beş günlük, aylık ücretlerdir.

C — 328 numaralı tebliğin sonundaki «A» bendiyle, ondan evvelki cümlede «gündeliklerini parça başına alan işçiler» tabiri kullanılmaktadır ki ilmen ve mantıkan yersizdir. Zira «gündelik» zaman itibariyle ücretin bir nev'ini ifade eder, parça başına ücrete izafe edilemez. Gündelik, günlük ücrettir; «parça başına gündelik» olamaz.

D — Kaldı ki, çalışma hayatımızda cari bulunan teamüllere göre, işçinin ücretini mutlaka gündelik olarak alması şart değildir. Bilâkis tatbikatta haftalık, on beş günlük, aylık ücret usullerine de rastlanmaktadır. İş kanunumuzun 19 uncu maddesi bu hususta sarihtir: «İşçi ücreti en geç **haftada bir** ödenir. Ancak işçinin muvafakatiyle bu müddetin **iki hafta** veya **bir ay** olarak tesbiti de caizdir. Devlet, vilâyet ve belediyelerle bunlara bağlı müesseselerde çalışan işçilerin ücretleri **ayda bir** verilebilir.»

Muhasebe zaruretleri ve aylık bordro tanzimindeki kolaylık dolayısiyle İş Kanunumuzda vazolunan bu hüküm tatbikatta yerleşmiş, aylık ücret usulü bilhassa âmme işletmelerinde pek yayılmıştır. İmdi, kanun vâzıının 5088 sayılı kanunda sadece gündelikçileri vergiden muaf tutup; devlet, belediye ve bazı hususi teşebbüs işçilerini faydalandırmamak istediği neticesi istihraç olunamaz. Zira kazanç vergisi kanunundaki sözü geçen istisna «vergide daha derin bir adalet temin etmek, bazı fakir sınıf kazançlarını kısmen veya tamamen vergi dışına almak maksadını» takip eylemektedir: «Ord. Prof. İbrahim Fazıl Pelin: Finans ilmi ve finansal kanunlar, İst. 1945, sayfa: 151».

E — Keza, aylıklı işçiler, sırf ücretlerini ayda bir aldıklarından dolayı, aynı tezgâhta çalışan gündelikçi arkadaşlarından ayırd edilerek muafiyetten istisna olunamazlar. Zira ücretlerin haftada, on beş günde veya ayda bir ödenmesi vergi muaflığını, mali adalet bakımından, bertaraf etmez.

Yukarıda açıkladığımız veçhile kanun vâzıı, bilhassa bu hususu derpiş eyliyerek 5088 sayılı kanunun parantez içindeki bendini tedvin etmiştir. Bu kanun, «işçilerin istihkakları **gündelikten başka esaslara göre** hesaplandığı hallerde, **aylık istihkakların** işgünlerine bölünerek, gündelik ücrete tahvil edileceği» sarahatini muhtevidir.

BİNNETİCE :

328 numaralı tebliğin sonundaki «C» bendinde yazılı bulunan «çalışılan veya ücrete hak kesbedilen günler hiç gözetilmeden işçiye muayyen ve maktu aylık bir ücret veriliyorsa bu takdirde bu gibi işçiler gündelikli işçi addedilmiyeceklerinden mezkûr muafiyet hükümlerinden faydalandırılmamaları» yolundaki hüküm, gerek kanunun lâfzına, gerekse ruhuna ve kanun vâzıının maksadına uygun düşmemektedir.

II — 5088 sayılı kanunun bahsettiği vergi muafiyeti sırf «vasıfsız» işçilere de münhasır değildir.

1 — 5088 sayılı kanun mutlaktır: «200 kuruşa kadar olan **işçi** gündelikleriyle bunu aşanların 200 kuruşu» vergiden muaftır. İşçi: İş kanununun 1 inci madde 1 inci fıkrasına göre «bir iş akdi dolayısiyle başka bir şahsın iş yerinde bedenen veyahut **bedenen ve fikren** çalışan kimsedir. Binaenaleyh kanunun mutlak ifadesi karşısında vergi muafiyetinden faydalanacak olanlar sırf bedeni «yani vasıfsız» işçilerden ibaret değildir. **Bedenî ve fikrî,** yani yarı veya tam vasıflı qualifié» amele dahi bundan istifade edecektir. Bu itibarla «çırak, kalfa, usta, ustabaşı, postabaşı, çavuş» olarak isimlendirilen işçiler dahi muafiyet şümulüne dahildirler. Bay Nihad Âli üçüncünün «Hizmet erbabı vergileri ve tatbikatı, İst. 1940» adlı eserinin 144 üncü sayfasında yazılı olduğu veçhile «san'at ve mesleklerindeki bilgileri itibarile **usta** sıfatını ihraz etmiş olanlar da işçi sayılırlar.» Zira fikri sa'yin, bedenen çalışmaya galip bulunması, ilgilinin «işçi» vasfını bertaraf etmez.

2 — Buna mukabil, İş kanununun 1 inci madde 2 inci fıkrası gereğince «Müdürler, idare memurları ve umumiyet itibarile **işin sevk ve idaresi** vazifesini gören kimseler **işveren vekili**dirler.» Bu şahıslar sosyal politika ilmi bakımından da işyerlerinde müteşebbislerin mümessili ve mutemedi durumunda bulunan **müstahdem** sınıfını teşkil ederler. Kanunda sayılanlardan başka muhasip, veznedar, teknisyen şefler, alım - satım memuru, kimyager veya mühendisler bu sınıfa girerler. Nitekim kazanç vergisi kanununun 25 inci maddesinde de hizmet erbabının «müdür, memur, **müstahdem** ve işçiler .. tarzında tasnif ve tadad edilmesi; işçilerin hizmet erbabı arasındaki mevkiinin müdür, memur ve **müstahdem**lerden sonra geldiğini ve bunlardan ayrıldığını açıkça göstermektedir. Müstahdemler, işçilerle müteşebbisler arasında mutavassıt bir vaziyette olup, bunları işçilerden ayıran nokta sürekli **hizmet** mukaveleleriyle yüksek ücretlerdir. Müstahdemler işçi olmadıklarından 5088 sayılı kanundaki vergi muafiyetinden faydalanmazlar. Ancak, **edenen ve fikren** çalışan işçileri bunlarla karıştırarak, muafiyetten mahrum etmek, kanunun bu gibi amele aleyhine tefsir ve tatbiki demek olur ki, 324 ve 328 sayılı tebliğlerin uygulanmasında bu yol tutulmuştur. Halbuki sırf bedenden çalışan amele kadar, «bedenen ve fikren çalışan vasıflı işçiler» dahi vergi muafiyetinden istifade etmek hakkını haizdirler.

3 — Anayasamızın 85 inci maddesi «verginin ancak kanunla salınıp alınacağını» âmirdir. Vergiden istisnaiyetin de aynı prensibe tâbi olduğu açıktır. Binaenaleyh kanunun sarih ve mutlak metni, âm ve şamil ibaresi karşısında tefsir tarikiyle ve genelgelerde «tahdidi ve inhisari» hükümler istihracı, Anayasaya da aykırıdır.

Nihayet, meselâ tatbikatta işçi olmadığı ileri sürülerek vergi muafiyetinden faydalandırılmayan bir ustabaşı veya hammal için, işçi sigortaları kurumuna prim ödemektedir. Aynı şahsın, çalışma mevzuatı bakımından «işçi» sayılıp, mali mevzuat bakımından işçi sayılmaması kanunlar arasındaki ahengi bozuk gibi, hukuki ve mantıkî esaslara da uymaktadır.

DİLEĞİMİZ :

Yukarıdanberi arzettiğimiz mucip sebepler lütfen nazara alınarak, 5088 sayılı kanunla işçilere bahşolulunan vergi muafiyetinin:

a — İstihkaklarını haftada, on veya on beş günde yahut ayda bir alan işçiler ile,

b — Yarı veya tam vasıflı ameleden dahi esirgenmemesini; kanunun sarih metni dairesinde ve bu yolda tatbikini, böylece yanlış uygulanmaların düzeltilerek hak ve adaletin yükseltilmesini;

Mesleki menfaatlerini kanun yolundan korumakla mükellef bulunduğumuz üyelerimizi temsilen, en derin saygılarımızla dileriz.

NOT: Bu yazının birer örneği Maliye ve Çalışma Bakanlıklarına sunulmuştur.

İstanbul İşçi Sendikaları
Birliği Başkanlığı

D O Ğ U M

Cibali Tütün ve Sigara Sanayi İşçileri Sendikası başkanı Vahdettin Durmaz'ın bir erkek çocuğu dünyaya gelmiştir. Küçük Durmaz'a uzun ömürler diler, anne ve babayı tebrik ederiz.

Çalışma Bakanlığı İş ve İşçi Bulma Kurumu Müdürlüğünden

1 — Matbaalarda çalışmak üzere bir Entertip ve Linotip kursu açılacaktır.

2 — Bu kursa girebilmek için olgunluk imtihanını vermiş veya vermemiş lise mezunu olmak şarttır.

3 — Kurs bir sene devam edecektir.

4 — Kurs devam ettiği müddetçe yol ve bir öğün yemek parası verilecektir.

5 — Bu kursa iştirak etmek istiyenlerin 30 Eylûl 948 tarihine kadar Karaköyde Karaköy Palas 5 inci katta İş ve İşçi Bulma Kurumu Müdürlüğüne baş vurmaları ve tamamlayıcı bilgi almaları rica olunur.

Kongreye Davet

PAŞABAHÇE İSPİRTO FABRİKASI İŞÇİLERİ SENDİKASI BAŞKANLIĞINDAN :

Sendikamız tüzüğü gereğince, genel kurul toplantısı 26.9.948 pazar günü saat 14 de Fabrika içtima salonunda yapılacağından sayın üyelerimizin bildirilen gün ve saatte içtima salonunda bulunmaları rica olunur.

Gündem:

1 — Çalışma ve denetleme raporlarının okunması
2 — Geçen yılın hesabatının tetkiki ile gelecek yılın tahmini bütçesinin müzakeresi.
3 — Yönetim kurulunun ibrası
4 — Yönetim ve denetim kurulları ile haysiyet divanının seçimi.
5 — Dilekler

Kongreye Davet

CİBALİ TEKEL KUTU FABRİKASI İŞÇİLERİ SENDİKASI YÖNETİM KURULUNDAN:

Sendikamızın senelik kongresi 25 Eylûl 1948 cumartesi günü saat 16 da Fabrikadaki salonda yapılacağından üyelerin gelmeleri rica olunur.

Gündem :

1 — Çalışma ve Denetleme raporunun okunması.
2 — Geçen yılın hesabatının tetkiki ile gelecek yılın tahminî bütçesinin müzakekresi.
3 — Yönetim kurulunun ibrası
4 — Yönetim ve Denetim kurullariyle, haysiyet divanı seçimi.
5 — Ana tüzüğün tadili.
6 — Dilekler.

Kongreye davet

TEKEL İSTANBUL BİRA FABRİKASI İŞÇİLERİ SENDİKASI BAŞKANLIĞINDAN:

25-9-948 Cumartesi günü saat 15 te fabrikanın işçi yemekhanesinde sendikamızın yıllık kongresi yapılacaktır. Üyelerimizin gösterilen gün ve saatta fabrikada hazır bulunmaları rica olunur.

Gündem:

1 — Yönetim kurulu faaliyet raporunu genel kurula okunması
2 — Denetçilerin raporu okunması ve denetim ile yönetim kurulunun ibrası
3 — Ana tüzüğün tadili
4 — İstanbul İşçi sendikaları birliğinin genel kuruluna gönderilecek 13 delegenin seçilmesi
5 — Yeni yönetim, denetim kurulları ile haysiyet divanının seçilmesi.
6 — Dilekiker

Kayseri Bez Fabrikası

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

maddi ve manevi imkân yoktur. Hakikat böyleyken bu mütalâanın yürütülmesi nasıl kabul edilebilir.

Bazı işçilere işletme şefinin «git zammını sendika versin» dediği etrafta söylemektedir. Bu hal sendikaya karşı güdülen kötü zihniyeti belirtmesi cihetinden fecidir. Bu kötü zihniyetler daha ne kadar devam edecek? Sendikaların mana ve mefhumu ne zaman anlaşılacak.

Yine zam için müracaat eden evrakı sümen altında yatan işçilerden birisine «İş ihtilâfı belki müsbet neticelenecektir. Ona zam, buna zam. O zaman bizi de geçeceksiniz. Nerede bu yoğurdun bolluğu»? cevabını vermiştir.

Hayır sayın şefim: İşçi zannettiğiniz gibi hiç bir zaman sizleri geçmek amacında değildir. Esasen bugünkü ücretine % 1500 de zam yapsanız sizlerin ücretini geçemez. İşçiyi ne kadar yanlış anlamışsınız. Bizler yoğurdun bedelini ödemeden bir sinek gibi parazit geçinmek değil, yıllarca emek, enerji sarfettiğimiz müessesenin talimatnamesinin tatbikini ve emeğimizin karşılığını istiyoruz. Bu hakkı vermek sizlere acaba neden güç geliyor?

Aynı işçi fabrika müdürüne müracaat ettiği zaman «İşçinin elâ gözlerinin hatırı için zam veripte tahsisatı aşarak muhakemede mi sürüneyim?» cevabını vermiş.

İşçiler soruyor ve cevap bekliyorlar:

a) İş ihtilâfı yapıldığı zaman senelik zammın ihtilâf sonuna kadar bekletileceğine dair kanunda bir madde var mıdır?

b) Eğer «Git zammını sendika versin» dedi ise ne maksatla söylemiştir?

c) Aylardan beri bekletilen zam listeleri daha ne kadar bekletilecek? Ve son olarak:

d) Bu işlerle alâkadar olacak bir makam yok mudur? Varsa müdahale için ne bekliyor?..

Vedat Baydar

Hürbilek:
3600 işçi içinde onlarla daima başbaşa olan bir işletme şefinin henüz işçinin ruhunu almadığına hayret ediyoruz.

İşçinin başındaki işçi, huduttaki nöbetçiye benzer. Senin ihmalin memlekete büyük zarar verar.

★

Tekel işçisinin işlediği mal Türkün şerefli adını dünyaya tanıtacaktır millet senden bunu bekliyor

İlân

Garsonlar Sendikasından :

Yeni açılan bir lokantada çalışmak üzere iyi bir ücretle 2 tepsici, 1 bulaşıkçıya ihtiyaç vardır.

Bulaşıkçı erkek veya kadın olabilir.

Taliplerin Ankara caddesi, İzzettin han No. 22 ye müracaatları.

İ. G. Sendikası

HÜRBİLEK

Haftalık Gazete

Sahibi:
İ. İ. S. Birliği

Yazı işlerini fiilen idare eden
Sabahattin SELEK

Basıldığı yer: **DUYGU Matbaası**

Yıllık abonesi: 5 liradır.
Geçmiş nüshalar 20 kuruştur.
Gönderilen yazılar neşredilsin veya edilmesin iade edilmez.
İş ve işçi arıyanların ilânları parasız neşredilir.

İLÂN TARİFESİ

2 inci ve 3 üncü sayfalarda santimi 1.5, son sayfada bir liradır.

İş ve İşçi Bulma Kurumu

İŞ VE İŞÇİ ARIYANLAR

İŞ, YAHUT İŞÇİ ARIYORSAN İŞ VE İŞÇİ BULMA KURUMU ŞUBELERİNE MÜRACAAT ET. BU ŞUBELER İSTEĞİNİ PARASIZ YERİNE GETİRİR.

KURUMUN ŞUBELERİ:

	Telefon No:		Telefon No:
Ankara Md.	13686	İzmir Md.	4842
İstanbul Ajanlığı	21942	Adana Md.	1152
İstanbul Md.	41367	Konya Md.	1152
Üsküdar Kolu		Eskişehir Md.	453
Aksaray kolu		Bursa Md.	1963
Eyüp Kolu		Trabzon Md.	
Bakırköy Kolu	16 dan 104	Samsun Md.	
Beşiktaş Kolu			

Kongreye Davet

Konya - Ereğli Mensucat İşçileri Sendikası Yönetim Kurulu Başkanlığından:

Ana tüzüğümüzün 15. maddesi gereğince sendikamızın genel kurulu 26 Eylûl 1948 tarihine tesadüf eden pazar günü fabrika kantin salonunda saat 15 de umumî toplantımız yapılacağından üyelerimizin bu saatte hazır bulunmaları rica olunur.

Gündem :

1 — Çalışma ve denetleme,
2 — Bütçenin müzakeresi,
3 — Yönetim kurulunun ibrası,
4 — Yönetim ve Denetim kurulları ile Haysiyet Divanı seçimi,
5 — Dilekler.

İlân

İşçi Sigortaları Kurumu Genel Müdürlüğünden:

1 Ağustos 1948 tarihinden itibaren emzirme ödeneği 30 liradan 60 liraya çıkarılmıştır.

Kanunî şartları haiz her sigortaya, bu tarihten sonra doğacak her çocuk için, maktu 60 lira emzirme yardımı yapılacağı ilân olunur.

İşçi Sendikaya Üye Ol

Kongreye davet

ÜSKÜDAR TEKEL YAPRAK TÜTÜN VE BAKIM EVİ İŞÇİLERİ SENDİKASI BAŞKANLIĞINDAN:

12 Eylûl 1948 Pazar günü yapılması gereken yıllık kongremiz, nisap mevcut olmadığından 25 Eylûl 1948 cumartesi günü saat 13 e bırakılmıştır. Mezkûr gün ve saatte üyelerimizin B deposu salonuna gelmeleri rica olunur.

Dokumacı Aranıyor

Birinci sınıf yünlü dokumacılar alınacaktır.
İsteklilerin Süleymaniyede KARAMÜRSEL MENSUCAT FABRİKASI Müdürlüğüne müracaatları.